

အပိုင်း - ၇.၄

ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ/ နိုင်ငံခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ မိခင်နိုင်ငံအစိုးရများသို့ အကြံပြုချက်များ

၁။ ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင်ပို၍ ကောင်းမွန်သည့်အုပ်ချုပ်မှု၊ ပို၍ကောင်းမွန်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုစသည်တို့ပေါ်ထွန်းလာရေးအားပေးရန်၊ ၎င်းလုပ်ငန်း၏ကောင်းမွန်သော သက်ရောက်မှုများ ရရှိရန် သေချာစေရေးအတွက် အစီအစဉ်များလုပ်ဆောင်ရန်။

လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် အဓိကအချက်များ

- မြန်မာ့ သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ် တူးဖော်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုဖော်ဆောင်ရေး (MEITI) လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဝိုင်းဝန်းကူညီထောက်ပံ့ရန်နှင့် ၂၀၁၃-ခုနှစ် EITI စံသတ်မှတ်ချက်များတွင်ပါသည့် ရွေးချယ်စရာ နည်းလမ်းများကို ထည့်သွင်း၍ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုအဆင့် မြင့်တက်လာစေရေးကို အားပေးရန်။
- MEITI ကို အခြေခံကာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုတိုးတက်လာစေရေး လုပ်ဆောင်နေကြသော အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများအား ထောက်ပံ့ကူညီရန်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရာတွင် လွတ်လပ်စွာ သတင်းအချက်အလက်ရယူခွင့် ဥပဒေ၊ ငြိမ်းချမ်းစွာစုဝေးခွင့်နှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ စီတန်းလှည့်လည်ခွင့်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများကို အကြောင်းပြု၍ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို ရာဇဝတ်မှုအဖြစ် လုပ်ဆောင်နေခြင်းကို ဖျက်သိမ်းခြင်းဖြင့် ထိုသူများအား အကာအကွယ်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သလို ၎င်းတို့အား လက်တုံ့ပြန်ခံရမည့် အရေးနှင့် ထောင်ချခံရမည့်အရေးကို ကြောက်ရွံ့နေသည့်အဖြစ်မှလွတ်မြောက်အောင် ပြုလုပ်ပေးနိုင်လိမ့်မည်။ ထိုသို့ သက်ရောက်မှုများသည် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းများကြောင့်လည်း သက်ရောက်ရန် အလားအလာရှိသကဲ့သို့ အမှန်တကယ်လည်း သက်ရောက်နိုင်သည်။
- မြန်မာ့ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍတွင် ရှုပ်ထွေးမှု (confusion)နှင့် ပုံစံတူများ (duplication) ဖြစ်နေခြင်းတို့အား ရှောင်ရှားနိုင်စေရန် ထိုကဏ္ဍ၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်နိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး လုပ်ငန်းများ အား ကူညီဆောင်ရွက်ရန်နှင့် လမ်းညွှန်များကို အတူတကွ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ရာတွင် စွမ်းအင်မူဝါဒ မူဘောင်ကို အခြေပြုကာ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်နေသော ADB နှင့် JICA တို့၏ လုပ်ငန်းများနှင့် UNDP မှ လုပ်ဆောင်ရန် အဆင်သင့်ဖြစ်နေသည့် သဘာဝသယံဇာတဆိုင်ရာ မူဝါဒ မူဘောင်လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်။
- ကဏ္ဍအတွက် နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီသော ခေတ်နှင့်အညီ စာချုပ်စာတမ်းများ ပြုပြင်မွမ်းမံရန်၊ SWIA တွင် အကြံပြုထားသည့် ကောင်းမွန်သော ဆောင်ရွက်ပုံ အလေ့အထများကို တက်ကြွစွာ ဆောင်ရွက်ရန် (အပိုင်း ၇.၁ နှင့် အကြံပြုချက် နောက်ဆက်တွဲကို ကြည့်ပါ)နှင့် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကုမ္ပဏီများနှင့် စေ့စပ်ဆွေးနွေးမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာ စေရေးအတွက် နိုင်ငံတကာဥပဒေဆိုင်ရာအတတ်ပညာများကို အစိုးရသို့ ထောက်ပံ့ကူညီရေး လုပ်ငန်းများအား ရန်ပုံငွေများ ဖြည့်ဆည်းပေးရန်။
- အများပါဝင်သော လယ်ယာမြေမူဝါဒ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ထောက်ပံ့ကူညီရန်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရာတွင် လယ်သမားများအား အကာအကွယ်ပေးရန်နှင့် ကူညီရန်အတွက် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ ထုတ်ယူခြင်း၊ လယ်ယာမြေ အမြောက်အများကို အသုံးပြုခြင်းအား ထိန်းညှိနိုင်သော မဟာဗျူဟာမြောက် ရေရှည်မြေအသုံးချမှု လုပ်ငန်းစဉ်များ ဖော်ဆောင်နိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည်များအား အစိုးရသို့ ထောက်ပံ့ပေးရန်။

- ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်တွင်းထွက်သယံဇာတလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင်ဒေသခံကုမ္ပဏီများမှဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ ထောက်ပံ့၍ အကျိုးအမြတ်များရရှိလာစေရေးအတွက် ၎င်းတို့အား စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး အစီအစဉ်များကို ထောက်ပံ့ပေးရန်။
- လုပ်ငန်းကဏ္ဍမှ နိုင်ငံအတွက် အကျိုးအမြတ်များ အပြည့်အဝရရှိစေရန် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုအဆင့် တိုးတက်ရေး အစီအစဉ်များကို ထောက်ပံ့ကူညီရန်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရာတွင် အများပါဝင်သော ပညာရေးကဏ္ဍအား ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်း (CESR)၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာသင်တန်း (TVET) များ ဖော်ဆောင်နိုင်ရေး နည်းပညာများနှင့် ILO မှ လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသော မဟာဗျူဟာမြောက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအစီအစဉ်သစ် (new investment strategies) တွင် မျိုးဆက်သစ်များအား ပိုမိုအလုပ်ခန့်ထားခြင်းများပါရှိလာစေရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေမှုအား ထောက်ပံ့ရန်။

၂။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာမူဝါဒနှင့် ဥပဒေမူဘောင်များ အား ကောင်းလာစေရေးအတွက် ထောက်ပံ့ရန်။

လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် အဓိကအချက်များ

- ESIA လုပ်ငန်းများအတွက် ထိရောက်ကောင်းမွန်သည့် မူဘောင်များအား အစိုးရသို့ မိတ်ဆက်ပေးခြင်းနှင့် ADB၊ JICA နှင့် World Bank တို့မှ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေသော ESIA လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများကို အားပေးထောက်ပံ့ရန်။
- ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ရှာဖွေရေးလုပ်ငန်းများနှင့် တခြားသောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ စည်းကမ်းစနစ်ကျဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုဘဝဆိုင်ရာဥပဒေများအား မွန်းမံပြင်ဆင်ရေးကို တိုးမြှင့်ထောက်ပံ့ရန်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရာတွင် ဥပဒေမူကြမ်းမထွက်မီ ကျွမ်းကျင်သူများ၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကြား တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှု များ လုပ်ဆောင်သင့်သည်။
- လက်ရှိကြားကာလတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နေကြသော လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများမှ အစိုးရအား နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံနှုန်းများ (ဥပမာ- အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်း (IFC)၏ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ပုံဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်အုပ်စု၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ ကျန်းမာရေးနှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာလမ်းညွှန်များ) ကို ကိုးကား၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စာချုပ်စာတမ်းများတွင် ထည့်သွင်းလာစေရေးကို အားပေးသင့်သည်။
- အစိုးရမှ အလုပ်သမားအခွင့်အရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပိုမိုစွမ်းရည်မြင့်မားစေရန် ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ILO မှတစ်ဆင့်လည်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။
- ကောင်းမွန်သော တိုင်ကြားနိုင်သည့် စနစ်ဖြင့် ပြည်သူများ၏ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးလုပ်ငန်းများ မြန်ဆန်စွာ အောင်မြင်နိုင်ရေး ပြောင်းလဲပြင်ဆင်မှုများအား ထောက်ပံ့ရန်။
- ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကုမ္ပဏီများနှင့် ထိရောက်စွာ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများအား စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် သတင်းမီဒီယာများမှ ESIA ဆောင်ရွက်မှုများ အပါအဝင် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းများနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို တင်ပြနိုင်သည့် စွမ်းဆောင်ရည်များမြှင့်တင်ခြင်း အစီအစဉ်များအား ထောက်ပံ့ကူညီရန်။

၃။ နိုင်ငံတကာ ကုမ္ပဏီများမှ လူ့အခွင့်အရေးအား လေးစားလိုက်နာရန် တာဝန်ဝတ္တရားများကို မြန်မာ နိုင်ငံတွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် အားပေးရန်။

လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် အဓိကအချက်များ

- နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများ၏အစိုးရမှ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည့် ၎င်းတို့နိုင်ငံမှ ကုမ္ပဏီများလိုက်နာရန် ဥပဒေဆိုင်ရာ မျှော်လင့်ချက်များကို ကြိုတင်၍ဖော်ပြသင့်သည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရာတွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ စီးပွားရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မူဘောင်များနှင့် OECD ၏ နိုင်ငံပေါင်းစုံပါဝင်သော လုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်များမှ ဆက်စပ်သော အချက်များကို ၎င်းတို့ မည်သို့ကျင့်သုံးသင့်ကြောင်း အစိုးရ၏ရှင်းလင်းသော မျှော်လင့်ချက်များ ပါဝင်သင့်သည်။ ထို့အပြင် မြန်မာဥပဒေများ အဆင့်မြင့်စံနှုန်းများဖြင့် ခိုင်မာစွာရေးဆွဲပြဌာန်းနိုင်ခြင်းမရှိသည့် အခိုက်အတန့်တွင် ၎င်းကုမ္ပဏီများမှ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်း (IFC)၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်အုပ်စု၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ ကျန်းမာရေးနှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်များကို ကျင့်သုံးလုပ်ဆောင်ရန်ကိုလည်း အားပေးသင့်သည်။
- ခေတ်မီသောအစီရင်ခံရာလိုအပ်သည့်အချက်အလက်များ (reporting requirement) ပုံစံ တစ်ခုဖြစ်လာစေရန် အမေရိကန်အစိုးရ၏ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တာဝန်ယူမှုရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် အစီရင်ခံရန်လိုအပ်သည့်ပုံစံကို သုံးသပ်၍ ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ရန် အားပေးသင့်သည်။

၄။ မြန်မာအစိုးရနှင့် ညှိနှိုင်းပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၊ လွတ်လပ်စွာကုန်သွယ်မှု သဘောတူစာချုပ်များတွင် တာဝန်ယူမှုရှိသောစီးပွားရေးဆောင်ရွက်ပုံ အလေ့အထများ ခိုင်မာစွာ ပါဝင်စေရေး သေချာစွာဆောင်ရွက်ရန်။

လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် အဓိကအချက်များ

- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု/လွတ်လပ်စွာကုန်သွယ်မှု သဘောတူစာချုပ်များတွင် နိုင်ငံတစ်ခုချင်းစီ၏ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တာဝန်ဝတ္တရားများ (နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး သဘောတူစာချုပ်၏ တာဝန်ဝတ္တရားများ ပါဝင်ရန်) ရှင်းလင်းစွာပါဝင်ပြီး ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ စီးပွားရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်စည်းမျဉ်းများကိုလည်း သေချာစွာကိုးကား၍ ၎င်းစာချုပ်များတွင် ထည့်သွင်းရန်။
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုဘဝနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကာကွယ်မှုများ တိုးတက်လာစေရန်အတွက် ပြည်တွင်းမူဝါဒများပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုပြုလုပ်နိုင်ရန် နှစ်ဘက်စလုံး၌ မူဝါဒပြုပြင်မှုများအား လက်ခံနိုင်သည့် အနေအထားရှိရမည်။
- လိုအပ်သော မူဝါဒအခြေအနေကို ပြောင်းလဲမှုပြုနိုင်မည့်အခြေအနေရှိရန် လိုအပ်သည်။ ထို့အပြင် အစိုးရမှ ခိုင်မာစွာဆောင်ရွက်ထားသော သဘောတူညီချက်များတွင် တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးဆောင်ရွက်ပုံ အလေ့အထများအား ကန့်သတ်ထားခြင်းမျိုး ထည့်သွင်းပါဝင်မှု မရှိရန်လည်း သေချာစွာ ဆောင်ရွက်သင့်သည်။